Reactie op het kwaliteitskader

Met veel bewondering heb ik het stuk “Kwaliteitskader cultuureducatie door culturele instelling” gelezen. Ik moest meteen denken aan een fragment uit het boek “Het Jezus Mysterie”:
Mathilde van Toscane had haar hele leven gewijd aan het volk en de welvaart van Toscane, ze had het basisfundament gelegd voor haar volk. Ze luisterde goed naar alles wat het volk nodig had en daarna ontwierp ze onder andere bruggen en (spirituele) gebouwen. Vervolgens verfraaide ze de (bestaande) bouwwerken met kunst; schilderijen, mozaïek en beelden. Zo werd ze de eerste officiële beschermvrouwe van de kunsten in Toscane. Mathilde stond er dan ook op dat haar kunstenaars en beeldhouwers hun werk ondertekenden.

Wanneer u dit fragment goed heeft gelezen, merkt u dat Mathilde dacht vanuit haar volk. Daarna ging ze het geheel verfraaien met kunst dat paste bij de basis. Als ik dit geheel nu naast het Kwaliteitskader leg, merk ik dat in dit stuk precies andersom wordt gedacht. In dit stuk wordt er gekeken op wat voor manier de overheid de verschillende instellingen kan ondersteunen, zonder daarbij echt te vragen wat het werkveld nodig heeft. Om hier dieper op in te gaan zal ik de punten die in het kader vernoemd staan wat meer toelichten.

RANDVOORWAARDEN
Voor het vastleggen van de visie van de instellingen is het mijn inziens van belang dat je weet wat de visie van school is. Deze wordt door de ICC-ers, de directie en het team vastgelegd in een 4 tot 8 jaren plan wat verbonden is aan de kwaliteitsdoelen en kerndoelen van het onderwijs. Vervolgens ga je dit per jaar evalueren, eventueel met hulp van een cultuurmonitor. Het is de bedoeling dat hier dan weer concrete handvatten uit voortkomen. Verder is het van belang dat de instellingen bekend zijn met de kerndoelen van het onderwijs. Daarna pas is het mogelijk dat je samen met deze instellingen een duurzaam contact kunt opbouwen, waarbij je goed op elkaar afgestemd bent.
Om dit geheel in goede banen te leiden is het van belang dat de ICC-ers een gedegen opleiding volgen. Op dit moment wordt er hard gewerkt aan een Post HBO. Dit houdt in dat leerkrachten zich kunnen gaan specialiseren en zo groeien van startbekwaam naar vakbekwaam. Hiervoor zijn er uiteraard tijd, ruimte en financiën nodig, tijd om te ontwikkelen en ruimte om af te kunnen stemmen.
Het financiële gedeelte is in te delen in twee stukken namelijk subsidie en vergoedingen.
Op dit moment krijgen de instellingen een subsidie van de overheid. Zij gaan met de gelden een educatief programma maken en bieden dit aan bij de scholen. Maar naar mijn mening moet het precies andersom worden ingericht:
Scholen stemmen met de instellingen af wat ze willen en bespreken de mogelijkheden van die instelling. Dat betekent dat de instelling ook moet kunnen inspelen op de pedagogische-didactische benadering van de leerlingen. Pas dan krijg je echt maatwerk. Daarna vragen de instellingen subsidie aan. Het is prettig wanneer je hiervoor de hulp kunt inroepen van de marktplaatshouders. In Tilburg en omgeving bestaat de marktplaatshouder CiST. Zij denken mee met zowel de scholen als met de instanties en kunnen erg goed bemiddelen. Zij kunnen ook meedenken met de visie en het aanbod dat er in de omgeving is. Wil cultuureducatie echt een plek krijgen dan moeten het onderwijs, het culturele veld en de overheid samenwerken. Wat we steeds meer zien is dat de overheid een terugtrekkende beweging maakt en instellingen, die minder geld krijgen, van alles bedenken om geld binnen te halen. Het gaat echter om een gezamenlijke visie. Als je deze visie hebt, ga je vervolgens beleid met de bijbehorende keuzes maken. De middelen zijn schaars dus dat betekent dat je wellicht ook niet generiek moet werken. Het is mooi wanneer je iedere losse workshop kunt subsidiëren, maar je kunt volgens mij een slag maken door pas te subsidiëren als het gaat om implementatie.
Het tweede deel van de subsidie is de €10,90 die je als school per jaar per leerling krijgt om uit te geven aan cultuureducatie. Hier zijn wij als scholen natuurlijk erg blij mee, maar er valt ons ook een

tweetal zaken op. Als eerste is dit bedrag al jaren hetzelfde, hoewel de instellingen steeds meer vragen en alles duurder wordt. Dit omdat de materiaal- en uurloonkosten zijn gestegen. Als tweede blijft dit bedrag nog maar voor vier jaar geoormerkt. Daarna zal het oormerk gaan verdwijnen en wordt er van de scholen verwacht dat ze keuzes gaan maken. De kans is dan erg groot dat het geld gaat naar de meer cognitieve vakken. Dit vooral omdat de inspectie daar nog het meest naar kijkt. Tenslotte moet er de mogelijkheid komen voor vergoedingen voor het faciliteren van de ICC'er om gesprekken te hebben met de instellingen, het uitwerken van de visie en het meerjarenplan te bekostigen. Op dit moment zijn daar nog geen gelden voor, waardoor het niet mogelijk is om het beste uit het onderwijs te halen en veel gedaan wordt in de vrije tijd van de leerkracht.

ACTIVITEITEN

Om te reflecteren is het een goed idee om 'Blik opener' te gaan gebruiken. Dit komt begin 2012 op de markt en is speciaal gemaakt voor kinderen om te reflecteren op cultuur. Na aanleiding van deze reflecties, kan er een evaluatie worden gemaakt die teruggekoppeld wordt naar de instellingen. Op dit moment zijn er vrijwel geen criteria waarnaar gekeken wordt en binnen het onderwijs wordt het erg op prijs gesteld als dit duidelijk en concreet wordt gedaan.

Om het draagvlak binnen de school te vergroten is het ook van belang dat de leerkrachten op een manier in aanraking komen met cultuur. Ik weet dat in België alle leerkrachten gratis naar het museum mogen. Hierdoor is de stap om te gaan veel kleiner. Verder weet ik dat de schouwburgen vaak kaartjes over hebben. Nu mag het personeel van de schouwburg gratis naar een voorstelling, maar ik kan me ook voorstellen dat je leerkrachten (eenmaal per jaar) laat gaan. De leerkrachten moeten cultuur gaan beleven. Voor iedere leerkracht een CJP-pas met kortingsmogelijkheden? Zorg ervoor dat de leerkrachten die met cultuur bezig zijn ook gewaardeerd worden.

OPBRENGSTEN

Als laatste wil ik nog wijzen dat de kerndoelen aangescherpt moeten worden. Er zijn heel veel mogelijkheden om verbindingen te maken met andere vakken. Zo kunnen de zaakvakken en techniek eenvoudig worden verweven in cultuur. Dan wordt cultuureducatie meer dan alleen 'in aanraking komen met' en krijgt het de plek die het hoort te hebben binnen het onderwijs.

De rol van de inspectie is uiterst mager. In zijn brief naar de Tweede Kamer schrijft Halbe Zijlstra wel dat de inspectie toezicht moet houden. Maar hoe wordt dat gezien? Ik denk dat cultuureducatie op veel scholen al een vaste plek heeft, maar dat er ook scholen zijn waarbij het nog als extra wordt gezien. Hoe gaat de inspectie letten op de kwaliteit? En gaat men kijken hoe cultuureducatie vorm krijgt, of het al geïmplementeerd is? Zo niet, gaat men dan met het vingertje wijzen? Heeft men voldoende capaciteit om dat te doen. Ik denk dat het nodig is dat er een vorm van toezicht komt, maar juist in stimulerende zin. Doet men weinig of niets aan cultuureducatie dan is het ook logisch dat men geld terugvordert. Het is immers niet gebruikt waar het voor bedoeld is.

Mijn concrete vragen aan jullie zijn dan ook:

Wat gaat deze kwaliteitskader daadwerkelijk betekenen voor de leerlingen. En wat is kwaliteit? Is meten weten? Hoe staat het met beleven? Dat wat de instelling én de school passend vinden bij de leerlingen die op de betreffende school zitten? En om kwaliteit te beoordelen als leerkracht heb je kennis nodig. Is deze in het onderwijs op dit terrein aanwezig?

Kunst en Cultuur zijn niet los van elkaar te zien, het een komt voort uit de ander. Zo zou het ook moeten zijn met scholen en instellingen.